

Werkplan 2019 - 2022 Casa Tiberias CONCEPT

1. Inleiding

Dit werkplan beschrijft onze plannen voor de komende beleidscyclus van 3 jaar. De aanleiding voor het schrijven van dit plan is dat het vorige beleidsplan eind 2018 afliep. Doel van dit plan is duidelijk maken voor onze eigen organisatie en fondsen wat we willen bereiken de komende tijd en hoe.

2. Het belang van Casa Tiberias

Casa Tiberias is ontstaan in de jaren 90, in eerste instantie als een opvanghuis voor Kaapverdiaanse vrouwen. Het is sinds een aantal jaren een bruisend centrum voor de Kaapverdiaanse gemeenschap en andere bewoners van Delfshaven. Het doel van de organisatie is de ondersteuning van Rotterdammers van niet-Nederlandse herkomst bij hun integratie in de Nederlandse/Rotterdamse samenleving. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan Portugeessprekenden. Het centrum is open voor iedereen, maar ontvangt vooral Kaapverdianen en andere Portugeessprekenden zoals Angolezen, Portugezen, Brazilianen etc. Met name voor de taallessen is er ook belangstelling vanuit andere bevolkingsgroepen.

Casa Tiberias is de enige organisatie binnen de Kaapverdische gemeenschap die al 25 jaar bestaat. En waarschijnlijk nu ook de enige organisatie die een breed aanbod aan maatschappelijke, educatieve en financiële ondersteuning biedt aan Kaapverdianen, en andere Portugeessprekenden.

De gemiddeld 120 mensen die wekelijks Casa Tiberias bezoeken met een verscheidenheid aan hulpvragen, komen vaak in eerste instantie voor de taallessen of ze komen met een acuut probleem naar onze 'formulierendienst': een open spreekuur voor mensen die vastlopen met hun administratie. Ze komen naar Casa Tiberias omdat mensen die de Nederlandse taal niet goed machtig zijn geholpen kunnen worden in het Portugees of Crioulo (Kaapverdisch dialect van het Portugees)

Mensen stromen vaak door naar een van de andere activiteiten, met name de ontmoetingsactiviteiten. Bezoekers van Casa Tiberias prefereren de activiteiten bij Casa Tiberias boven activiteiten elders, omdat de activiteiten plaats vinden in een voor hen vertrouwde omgeving waar men mensen met veelal een zelfde culturele achtergrond kan ontmoeten en in de eigen taal kan aanspreken.

Doelgroepen Casa Tiberias

Casa Tiberias wil er allereerst zijn voor mensen in de Rotterdamse samenleving die ondersteuning nodig hebben om een menswaardig bestaan op te kunnen bouwen. Omdat Casa Tiberias is ontstaan vanuit de Kaapverdische gemeenschap, kan de organisatie vanwege haar kennis van taal en cultuur met name veel betekenen voor Portugeessprekenden mede-Rotterdammers. Binnen de Portugeessprekende gemeenschap in Rotterdam wil Casa Tiberias met name de volgende 3 groepen ondersteunen.

1 Nieuwkomers: volwassenen afkomstig uit een Portugeessprekend land, die in Nederland een nieuwe toekomst willen opbouwen. Zij vragen vooral om de ondersteuning, die de huidige activiteiten van Casa Tiberias hen kan bieden.

2 Oudere Portugeessprekenden. Zij zoeken aansluiting bij andere Portugeessprekenden voor hun sociale activiteiten en ondersteuning. Deze groep maakt vooral gebruik van de ontmoetingsactiviteiten binnen Casa Tiberias en de diensten van de formulierenbrigade.

3 Jongeren van Kaapverdische herkomst. Casa Tiberias kent tot nu toe weinig activiteiten voor jonge adolescenten. Deze groep is in Nederland opgegroeid en steeds beter geïntegreerd in de Nederlandse samenleving. Binnen de Kaapverdische gemeenschap is er een ontwikkeling dat jong volwassenen elkaar weer meer opzoeken om de Kaapverdische cultuur en de kennis over de Kaapverdische geschiedenis levendig te houden. Waar mogelijk wil Casa Tiberias graag een bijdrage leveren aan deze activiteiten.

Terugblik 2015-2018

Voor de afgelopen 3 jaar had Casa Tiberias twee hoofddoelstellingen. Hierna wordt beschreven welke ontwikkelingen op deze ambities zijn geweest.

3.1 Verder ontwikkelen van activiteiten voor de doelgroep

Onze ambitie was om de activiteiten die we al aanboden verder te structureren en inhoudelijk te verbeteren en om enkele nieuwe activiteiten op te zetten gezien de vele vragen die wij kregen over administratie per computer, budgettering, en gezondheidszorg/WMO.

De activiteiten taallessen, formulierdienst, ontmoetingsactiviteiten en computerlessen zijn steeds doorgegaan. Enkele belangrijke ontwikkelingen in de afgelopen jaren worden hieronder genoemd.

Belangrijke ontwikkeling is geweest om de aangeboden taallessen op een eenduidige wijze aan te bieden. We hebben aansluiting gezocht bij de methodiek van WMO-Radar en elke docent maakt gebruik van hetzelfde werkboek.

De formulierdienst heeft haar openingstijden verruimd. Mensen kunnen 4 (in plaats van 3) dagen per week het open spreekuur bezoeken of een afspraak maken. De onderlinge samenwerking tussen de vrijwilligers is versterkt, mede door de inzet van een vrijwillige coördinator voor dit taakveld.

Het aantal momenten voor ontmoetingsactiviteiten is uitgebreid van 2 naar 3 dagdelen in de week. Op zaterdag is Grupo Unidos gestart. Doel van de groep is eenzaamheid en armoede van de deelnemers te verminderen door middel van het aangaan van sociale contacten en het geven van voorlichting gerelateerd aan vraagstukken van armoede en gezondheid. De groep wordt begeleid door vrijwilligers uit de Kaapverdische gemeenschap met deskundigheid op het gebied van armoede- en gezondheidsvraagstukken. De groep maakt ook regelmatig uitstapjes met elkaar buiten Casa Tiberias en groepsleden spreken onderling af buiten de wekelijkse activiteit.

Een groep jongeren heeft binnen Casa Tiberias de organisatie Mudansa opgezet. Zij willen middels activiteiten de onderlinge betrokkenheid op elkaar binnen de Kaapverdische gemeenschap vergroten. Zij richten zich met name op de 2^e en 3^e generatie jongeren van Kaapverdische herkomst. Hun eerste activiteit is de organisatie van een groot evenement in 2019, over enkele belangrijke punten uit de Kaapverdische geschiedenis.

2.2 Verder professionaliseren van de organisatie

De ambitie was om van Casa Tiberias een sociale onderneming te maken, die op langere termijn financieel het hoofd boven water zou kunnen houden. Daartoe zou het bestuur versterkt moeten worden. Ook zou meer kennis over de interne organisatie en het uitvoeren van de activiteiten worden overgedragen aan vrijwilligers en processen worden vastgelegd en regelmatig herschreven op basis van nieuwe ontwikkelingen.

Dit is ten dele gerealiseerd. Het bestuur is weliswaar versterkt op financieel/economisch terrein, de noodzakelijke beleidsmatige versterking van het bestuur is nog niet gerealiseerd, waardoor er nog een grote afhankelijkheid bestaat van een externe adviseur.

De interne organisatie is wel verbeterd. De algemene coördinator werkt volgens een vast stramien, er is een vrijwilliger belast met registratieve taken en er zijn twee vrijwilligers belast met coördinatietaken in de vakgebieden formulierendienst en taallessen.

Het toewerken naar een sociale onderneming is losgelaten. Financieel zijn andere oplossingen gekozen.

2.3 Huidige status

Casa Tiberias is thans een organisatie waarbinnen de reguliere taken soepel lopen. Formulierendienst, taallessen, computerlessen en ontmoetingsactiviteiten worden door de vrijwilligers zelfstandig georganiseerd en uitgevoerd. Subsidieaanvragen worden (grotendeels) door de penningmeester ingediend.

Financieel is Casa Tiberias nog steeds afhankelijk van externe subsidiegevers. Wel is de omvang van de subsidies fors afgenomen, van € 80.727 in 2014 tot € 37.000 in 2019. Dit wordt verklaard door het niet aantrekken van een betaalde coördinator, meer zelfwerkzaamheid van bestuursleden en coördinatoren, waardoor externe advies- en administratiekosten kunnen dalen, een iets hogere eigen bijdrage van deelnemers en (beperkte) inkomsten uit verhuur van ruimte.

3. Doelstellingen Casa Tiberias voor de komende drie jaar

Stichting Casa Tiberias wil ook in de toekomst ruimte bieden aan activiteiten voor ontmoeting, ondersteuning en ontwikkeling. Daarnaast wil zij open staan voor nieuwe activiteiten, die nodig zijn voor het realiseren van deze 3 doelstellingen. Gericht op Kaapverdianen en Portugeessprekenden specifiek. Maar ook bijdragen aan ontwikkelingen binnen Delfshaven die kwetsbare mensen ten goede komen.

4. Activiteiten van Casa Tiberias voor de komende drie jaar

- 1) In standhouden van de kernactiviteiten: ontmoeting, ondersteuning en ontwikkeling.

Zie bijlage voor informatie over de huidige activiteiten.

- 2) Open staan voor nieuwe initiatieven binnen de Kaapverdise/Portugeessprekende gemeenschap, voor zover dit aansluit bij de doelstellingen van de stichting Casa Tiberias.

De Kaapverdische gemeenschap is al een halve eeuw ruim vertegenwoordigd in Rotterdam.

Dat betekent dat er inmiddels vele 65+-ers deel uitmaken van de Kaapverdische gemeenschap in Rotterdam. De ontmoetingsgroepen binnen Casa Tiberias zijn o.a. op deze doelgroep gericht. Deze activiteiten bieden naast ontmoeting en tegengaan van sociaal isolement ook voorlichtingsactiviteiten over gezondheids- en inkomensvraagstukken.

Eenzaamheid onder migrantenouderen stijgt. Er zijn inmiddels cijfers bekend van het aantal ouderen onder Turken, Marokkenen en Surinamers die zich eenzaam voelen. Dit cijfer is 50% of hoger. Naar verwachting zal dit ook voor oudere Kaapverdianen gelden. Casa Tiberias wil graag iets betekenen voor deze kwetsbare groep. Mochten er zich in de toekomst naast de ontmoetingsactiviteiten, nieuwe initiatieven ten behoeve van deze doelgroep aanmelden, dan zal Casa Tiberias hieraan graag haar bijdrage willen leveren.

Inmiddels zijn er ook al 'Kaapverdianen' van de 3^e generatie (kleinkinderen van Kaapverdianen die – vaak via Portugal - naar Nederland zijn gekomen) op Nederlandse scholen aanwezig. Binnen deze groep constateren wij behoefte aan een plek waar men leeftijdsgenoten uit dezelfde gemeenschap kan ontmoeten en met elkaar de eigen herkomst kan onderzoeken/ beleven etc. Wanneer een vraag hieromtrent Casa Tiberias zal bereiken zal het bestuur actief onderzoeken hoe deze doelgroep te kunnen ondersteunen.

3) Samenwerking blijven opzoeken met andere organisaties binnen Delfshaven en de gemeente Rotterdam. Casa Tiberias is binnen het gebied Delfshaven actief op de werkvelden formulierenbrigade en taalactiviteiten. Deze samenwerking biedt bestuur en vrijwilligers van Casa Tiberias de mogelijkheid haar kennis te vergroten, en haar netwerk te vergroten ten behoeve van de ondersteuning van hen die zich bij Casa Tiberias melden. Ook kan Casa Tiberias signalen op het sociale vlak delen met andere partijen en eventueel gezamenlijk actie ondernemen.

4) Versterken van de interne organisatie.

Casa Tiberias draait nagenoeg volledig op vrijwilligers. Cruciaal in het succesvol in stand houden van de verschillende activiteiten is:

- a) enkele deskundige vrijwilligers die als coördinator de uitvoering van de verschillende taakvelden kunnen coördineren, waar nodig aanpassen en vernieuwen, het vrijwilligersbeleid binnen het taakveld ter harte nemen.
- b) een deskundig bestuur dat de voorwaardenscheppende taken als opstellen en controle op uitvoering beleid, vrijwilligersbeleid, samenwerking met netwerk in Delfshaven en gemeente Rotterdam, en financiering van de organisatie goed kan uitvoeren.

Ad a: Op dit moment zijn er 3 coördinatoren aangesteld, die algemeen beheer organisatie, taakveld ondersteuning en taakveld ontwikkeling behartigen, Casa Tiberias is nog op zoek naar een vrijwilliger voor het taakveld ontmoetingen. De coördinatoren overleggen regelmatig met elkaar en een afgevaardigde van het bestuur over de gang van zaken, problemen, en nieuwe ontwikkelingen. De coördinatoren hebben goed inzicht in wat er binnen hun taakgebieden speelt, zowel binnen Casa Tiberias als binnen het netwerk binnen Delfshaven. Zij bepalen in hoge

mate met elkaar de dagelijkse gang van zaken binnen Casa Tiberias. Minimaal een maal per jaar wordt elk taakveld binnen het bestuur besproken en beleid uitgezet voor het volgende jaar.

Ad b: De samenstelling van het bestuur is op dit moment niet volledig.

De taakvelden algemeen beleid, PR-beleid en financieel en controle beleid zijn binnen haar geledingen vertegenwoordigd. Er zijn enkele vacatures, waaronder de vacature welzijnsbeleid (incl. vrijwilligersbeleid) de voornaamste is.

Vertegenwoordigers van uit de Nederlandse en Portugeessprekende gemeenschap (buiten Kaap Verdië) zijn binnen het bestuur vertegenwoordigd. Het bestuur mist een vertegenwoordiger vanuit de Kaapverdise gemeenschap. Men benadert actief de Kaapverdise gemeenschap om deze vacatures alsnog ingevuld te krijgen

Bijlage 1 Activiteiten Casa Tiberias

Ontmoetingsactiviteiten:

Koffieochtend met thema's

Tijdens de woensdagochtend komen groepen vrouwen bij elkaar om met elkaar te spreken over allerlei gezondheidsthema's en veranderingen binnen het welzijns- en zorgstelsel.

57 maal is de ontmoetingsgroep op woensdagochtend bij Casa Tiberias bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten zijn vele thema's behandeld, met name op het gebied van gezondheidsvoorlichting, maar ook op het gebied van inkomen en psychische problematiek.

Deze activiteit is een belangrijke bijeenkomst voor de deelnemers om met elkaar in het Kaapverdisch/Portugees deze onderwerpen te kunnen bespreken. Maar misschien nog veel belangrijker: elkaar ontmoeten in een vertrouwde en veilige sfeer en omgeving.

Halverwege 2018 heeft een nieuwe vrijwilliger het coördinatorschap voor deze activiteit op zich genomen. Zij stelt in nauw overleg met de groep het programma van activiteiten samen. Vervolgens heeft de groep eind 2018 aan het bestuur gevraagd om zelfstandig het door het bestuur voor deze activiteit ter beschikking gestelde budget te mogen beheren. Men kan dan nog beter een gevarieerd programma door het jaar samenstellen. Het bestuur heeft aan dit verzoek met instemming gehoor gegeven.

Zondagmiddagactiviteiten

Op zondagmiddag worden afwisselend met de volgende activiteiten gevuld: naailes, en Cha das Tias (theetantes, met bespreking van een thema). Drie vrijwilligers van Casa Tiberias zijn verantwoordelijk voor de invulling van deze activiteiten. Er blijkt onverminderd belangstelling voor de naailesactiviteit op zondag.

Voor veel van de aanwezigen zijn deze activiteiten een welkome onderbreking van het weekend en hebben een belangrijke sociale functie.

Grupo Unidos

Op zaterdagmiddag komt een groep Kaapverdianen bij elkaar binnen Casa Tiberias. Mannen en vrouwen, leeftijd varieert van 40 – 80. Het zijn meestal mensen met een klein inkomen, en klein netwerk. Voor een deel hebben de mensen door hun werk weinig tijd om contacten op te bouwen. Voor een deel zijn het mensen zonder werk/gepensioneerd, die niet in staat zijn actief andere mensen te benaderen. Een groep als Grupo Unidos biedt hen de mogelijkheid tot contacten, gezelligheid en ontmoeting. Ontmoeting tussentijds wordt door de leiding gestimuleerd.

Tijdens de wekelijkse ontmoetingen is ook aandacht voor voorlichting en ondersteuning op maatschappelijk en financieel gebied.

Formulierendienst

Vrijwilligers van de formulierdienst helpen hun klanten met het begrijpen van de administratie en waar nodig ondersteunen zij hen bij contacten met Nederlandse instanties. Vragen betreffen o.a. :

betalingsregelingen voor allerlei instanties, bankzaken, sollicitatie, ondersteunen met administratieve post, aanvragen uitkering, kinderbijslag, woonzaken, inburgering, belastingdienst, VOG, kwijtschelding, studiefinanciering, dakloosheid.

Mensen kunnen sinds 2018 4 maal per week binnenlopen tijdens het open spreekuur voor kleine vragen. Gezien de hoeveelheid bezoek op de vrijdag blijkt dit extra aanbod aan een behoefte te voldoen. Echter het totaal aantal klanten is niet gestegen in 2018.

Eventueel kan men een afspraak maken als men meer tijd nodig heeft voor de afhandeling van een of meerdere vragen. Elke dag worden gemiddeld 5 mensen geholpen, in korte gesprekken van 15 minuten of een afspraak van een uur. De formulierenbrigade is ook in 2018 ook in vakantieperioden wekelijks een dag bereikbaar.

Alfabetisering

De doelstelling van deze activiteit is om taalachterstanden te verkleinen en om de startpositie op de arbeidsmarkt te versterken. Na de cursus alfabetisatie is de toegang naar de Nederlandse taal gemakkelijker. Met deze cursus wil Casa Tiberias bijdragen aan de verzelfstandiging en onafhankelijkheid van de deelnemers in de Nederlandse samenleving en in de eigen culturele gemeenschap. De belangstelling voor alfabetisering is licht groeiend naar 12 deelnemers. Per les gemiddeld 7 deelnemers.

Conversatieles

Er is onverminderd veel belangstelling voor Nederlandse les bij Casa Tiberias. Tijdens de lessen is er met name aandacht voor spreek- en luistervaardigheden, om beter te kunnen functioneren in de Nederlandse samenleving. Casa Tiberias geeft Nederlandse les om te voldoen aan de vraag van de vele mensen, die werk hebben in wisselende diensten. Zij mogen bij Casa Tiberias (in tegenstelling tot bij reguliere instellingen) de les volgen, ook al moeten zij soms afzeggen vanwege werk.

De lesdeelnemers kunnen deelnemen aan groepen op 2 niveaus. De meeste mensen starten in een van de 2 beginnersgroepen. Veel aandacht voor spreken en luisteren, en minder voor lezen en schrijven. In de groep blijkt ook dat de meeste lesdeelnemers graag met elkaar willen discussiëren. Van de grammatica worden alleen de belangrijkste punten behandeld. Er is veel aandacht voor onderwerpen die betrekking hebben op samenleving, cultuur en diversiteit. Bijvoorbeeld: klok in combinatie met openingstijden winkels; maanden van het jaar en verjaardagen; ziekte, letsel, doktersbezoek. Bij de gevorderden worden moeilijkere onderwerpen behandeld. Bijvoorbeeld: familierelaties, mag het wat meer zijn (supermarkt, markt), kleding, woning zoeken en onderdelen van het huis/inrichting, mag dat (verkeersborden, geboden en verboden op panden/instanties etc).

Kandidaatlesdeelnemers komen uit Portugal, Brazilië, Kaap Verdië, Slovenië, Chili, Marokko, Turkije, China, Spanje en Cuba. Dankzij de grote variëteit aan herkomst, stimuleert dit de lesdeelnemers extra om met elkaar in het Nederlands te spreken, de enige gemeenschappelijke taal.

Computercursussen

Casa Tiberias heeft een computerruimte ter beschikking.

Omdat in de huidige Nederlandse samenleving digitalisering steeds verder gemeengoed wordt, zijn er bij de formulierdienst veel vragen die daarmee te maken hebben. Daarom proberen de vrijwilligers van de formulierdienst de cliënten te stimuleren deel te nemen aan de computerlessen, waar men kan leren zelf zijn eigen digitale administratie te doen

Vrijwilligers begeleiden mensen individueel twee maal per week. Tijdens de computerlessen wordt er bijvoorbeeld lesgegeven in internetbankieren en het zoeken van een huis. Vragen aan docenten waren: bankzaken, sollicitaties, e-mailverkeer, en omgaan met programma's op de computer zoals word, internet, Windows, enzovoorts.

Grupo Batuco Casa Tiberias.

In 2018 heeft de dansgroep van Casa Tiberias haar activiteiten hervat. 15 vrouwen, onder leiding van 2 vrijwilligers oefenen eenmaal in de 2 weken de Kaapverdische dans de Batuco. Ongeveer 4 maal per jaar treden zij op tijdens allerlei gelegenheden verspreid over Rotterdam.

Mudansa

In 2017 is een jongerengroep (20-35) gestart met de organisatie van een grote bijeenkomst voor Kaapverdische jongeren, met als thema 'nos rais', onze wortels. De bijeenkomst was gepland voor najaar 2018. Dat is niet gelukt.

Een kleine groep heeft doorgezet. Onder de naam Mudansa organiseren zij deze bijeenkomst op 16 juni 2019 in Grounds. Bij dit evenement van Mudansa zal de geschiedenis van Kaapverdië centraal komen te staan. Deze dag zal in het teken staan van: wie waren wij toen en wie zijn wij nu? Men wil heden en verleden van de Kaapverdische gemeenschap in Rotterdam belichten op thema's als slavernij, onafhankelijkheid, migratie en hongersnood. Het evenement zal gekleurd worden door sketch, spoken word en muziek, natuurlijk vanuit de Kaapverdiaanse cultuur.

Veel vrijwilligers zijn bij de uitvoering van deze activiteit betrokken, als musicus, acteur, verteller of in de organisatie.

Over een mogelijke invulling van een volgende activiteit wordt najaar 2019 besloten.

Viering Internationale Vrouwendag

Ieder jaar organiseert Casa Tiberias op een zondagmiddag, rondom 8 maart een eigen viering van Internationale Vrouwendag voor Portugeessprekenden. In 2018 was het thema 'emancipatie'.

Het is elke keer weer een feestelijke middag met ongeveer 120 Kaapverdische en Portugeessprekende vrouwen en mannen. Naast het serieuze woord, is er ook tijd voor prachtige zang, dans en cabaret met een Kaapverdisch tintje. En uiteraard ontbreken de lekkere Kaapverdische hapjes niet.